

FÅGELRAPPORTER

Lars Lindell

Nedanstående sammanställning omfattar perioden augusti-början av december 1975. De medtagna observationerna har varken behandlats av den lokala rapportkommittén eller Raritetskommittén och de bör därför endast betraktas som preliminära. Bidrag till nästa "Fågelrapporter", som kommer att omfatta tiden december 1975-februari 1976, bör vara lokala rapportkommittén tillhanda senast 1 mars 1976 (adress: LL, Stalldrängsgatan 2, 724 66 V-ås).

Sällan har en höst varit så givande för de västmanländska ornitologerna, som den nu gångna. Och att åtskilliga russin påträffats i "fågelskåderkakan" framgår av nedanstående.

För andra gången har smådopping konstaterats häcka i Västmanland, då en gammal fågel med ungar påträffades under sensommarinventeringar för atlasprojektet. Tidigare har ett häckfynd gjorts i sjön Djupen, Surahammar. Hösten bjöd vidare ett par fynd av storskarv, 1 ex Galten 18.10 samt i Västeråsfjärden 2-15.11 och häger noterades jämförelsevis talrikt på några lokaler, upp till 20 ex i Asköviken och 18 ex i Österhammarsjön. Liksom på flera andra mellansvenska fågellokaler sågs ovanligt många snatteränder, vid Asköviken fem fynd av 1-3 ex perioden 24.8-28.9, i Björnösundet 1 ex 18.8 och i Gussjön en hane 21.9. Ett halvdussin iakttagelser av bergand föreligger och svärta och sjöorre har antecknats vid ett resp. två tillfällen. Den uppåtgående trenden för salskrake fortsatte även i år och maximalt observerades 70 ex vid Asköviken i början av november.

Med avseende på sträckande gäss har hösten varit speciellt nådig. Notabelt är datumet 4.10, då 1000 sädgäss passerade Gnien, liksom också en prutgås. Samtidigt noterades närmare hundra sådana vid Fläcksjön, samt 9 ex vid Gussjön. En prutgås iaktogs senare i Väringen den 16.10. Av sällsynta gäss skall även nämnas bläsgås, 1 ex Gnien 4.10, 3 ex Fläcksjön samma dag samt 1 ex Gussjön dagen efter. En fjällgås sträckte tillsammans med sädgäss över Fläcksjön den 20.9.

I skrivande stund (mitten på dec) finns kungsörn på flera lokaler medan havsörn endast har noterats mera sporadiskt. Från hösten finns rapport om ytterligare en örnart - en ungfågel av större skrikörn fanns 30-31.8 vid

Gorgen i Västerfärnebo. Från landskapet föreligger tidigare endast ett fynd av skrikörn, en dock ej artbestämd fågel (Asköviken 1968). Någon upprepning av fjolårets magnifika fjällvråksträck gjordes inte i år, men höga siffror för ormvråk nåddes vid Asköviken under två dagar: 172 ex 7.9 och 255 ex 20.9. Brun glada rapporteras från Gnien 24.8 och Frövi 8.9. Men trots i stort sett knäckt häckfågelbestånd noterades ovanligt många pilgrimsfalkar under hösten, en ungfågel fanns 27.9-18.10 vid Asköviken och ensamme fåglar sågs vidare vid Toftsjön i september, vid Södra Lisjön 4.10, samt på Ängsö 10.10.

Början på augusti bjöd som sig bör rastande vadare, men som vanligt i tämligen blygsam skala. Enstaka fynd gjordes av kustpipare, dubbelbeckasin (1 ex Asköviken 1.9) och dvärgbeckasin. Två fina flockar myrspov sågs sträcka, 40 ex Gnien 17.8 och 45 ex Asköviken 3.9. Bland calidris-arterna gjordes två iakttagelser av kustsnäppa i augusti, medan småsnäppa uppträdde talrikare än normalt, t.ex. 20 ex Västersjön 17.8 och 18 ex Björnösundet 24.8. En smalnäbbad simsnäppa fanns vid Ramnäs 9.8.

Skogspromenader bjuder sällan större överraskningar, men förvånande måste ändå uppenbarelsen av fyra labbar på Hälleskogen i augusti ha varit. Två ungfåglar av dvärgmåsar rastade på Gimpelstenarna 19.8 och därkring fanns som vanligt mycket skrântärnor i augusti. Normalt kulminerar förekomsten i slutet av juli, men toppen var i år förskjuten till senare delen av augusti. Kring Ängsö noterades upp till 33 ex under månaden och ännu en vecka in i september fanns ett tiotal tärnor kvar. Vid Gimpelstenarna rastade en svarttärna 16.8.

Hösten är normalt ansamlingarnas tid, men en flock om 5000 ringduvor vid Asköviken 29.9 var rekordstor. Kring skiftet nov/dec började rapporter om hökugglor droppa in och årets sista månad har under den första hälften bjudit närmare tio olika ex i mellersta Västmanland. En död slaguggla, i till synes god kondition, påträffades i Västerås i slutet av september. Kungsfiskare har liksom under tidigare delen av året setts på ett flertal lokaler. Berglärka är inte årsviss i landskapet, men ensamma fåglar sågs vid Gnien 12.10 och Fläcksjön 8.11. En synnerligen försenad ladusvala passerade Ängsö 9.11, och under gynnsamma omständigheter kunde en svartkråka studeras vid Asköviken 11.10.

Höstens stora sensation i Västmanland var emellertid den medelhavsstenskvätta, som uppehöll sig vid Näs, Fläcksjön 5-7.10. Fyndet är det första av arten i Sverige och är väl dokumenterat med fotografier i såväl färg som svartvit. Fågeln var av den svartstrupiga formen och följaktligen en hane.

Liksom i förra "Fågelrapporter" skall avslutas med en forsärkla - 1 ex sträckte vid Asköviken 29.9.